

ПРОГРАМА

**за овладяване на популацията
на безстопанствените кучета на
територията на община
Алфатар**

2016-2020г.

ВЪВЕДЕНИЕ	страница
	3
ВЪВЕДЕНИЕ	3
I. Анотация	3
1. Описание на проблема	3
2. Причини за възникване на проблема	3
3. Популация на безстопанствените кучета	4
II. Цели и задачи на програмата	5
1. Цели	5
2. Задачи	5
III. Методология	5
IV. Мерки	6
V. Участници в програмата	7
1. Местна власт	7
2.Българска агенция по безопасност на храните	8
3.Организации за защита животните	8
VI. Средства, ресурси и време за изпълнение на програмата	8
1. Източници за финансиране	8
2. Време за изпълнение	9
VII. Оценка за успеваемост на програмата - критерии	9
1. Качествени промени, които се очакват следствие на изпълнение на мерките по програмата и обработването на безстопанствените кучета	9
2. Количествени подобрения	9
3. Критерии за изпълнението на програмата	9
VIII.Нормативна база	10
1. Закон за защита на животните	10
2. Закон за ветеринарномедицинската дейност	10
3. Наредба за овладяване популацията на безстопанствени кучета на територията на община Алфатар.	10

ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Алфатар е изготвена в изпълнение на чл.40, ал.1, ал.2, ал.3 и ал.4 от Закона за защита на животните и обхваща периода 2016-2020г.

Необходимост от разработването на програмата възниква в резултат на изисквания поставени на България и останалите страни членки от Европейския съюз по отношение на грижата и хуманното отношение към животните и конкретните механизми за овладяване на популацията на безстопанствени кучета в населените места.

I. Анотация

1. Описание на проблема

През последните години няма намаляване на броя на безстопанствените кучета, което води до рискове за здравето на хората.

С цел прилагането на адекватни мерки за овладяване на проблема с безстопанствените кучета се работи по метод, основан на препоръките на Световната здравна организация и съобразен с европейските изисквания. Здрави и неагресивни безстопанствени кучета се кастрират, ваксинират, обезпаразитяват и връщат на място на залавяне. На евтаназия се подлагат доказано агресивни и болни животни. Липсват данни за точния брой на безстопанствените животни на територията на общината.

Големият брой безстопанствени кучета води до здравни рискове за хората - безстопанствените кучета могат да бъдат преносители на болести, опасни за човека - бяс, ехинококоза, бруцелоза, микроспория, демодекоза, и др.

2.Причини за възникване на проблема

2.1.Липса на контрол над домашните кучета по отношение на размножителния им период, в резултат на което се продуцира ново бездомно поколение. Популацията се попълва от избягали и непотърсени от собствениците домашни животни, както и от придошли от други различни райони /главно от села и от други общини/;

2.2.Неефективност на прилаганите до момента методи и несъобразяване с комплексния характер на проблема;

2.3.Използване на кучета за пазачи на строителни обекти, складове, и др., след което те се изоставят;

2.4.Липсва хуманно образование за отношението към животните и грижите, от които те се нуждаят - собствениците не са подготвени за проблемите, съпровождащи отглеждането на куче, в резултат на което при възникване на трудности ги изоставят;

- съществуват изоставени постройки, в които животните намират подслон.

Програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на община Алфатар 2016-2020г., приета с Решение №.... на ОбС-Алфатар по протокол № от

- наличие на контейнери за смет с лесно отваряеми капаци, което дава възможност на безстопанствените животни да ги използват като източник на храна;
- наличие на неокосени тревни площи в между жилищните пространства, което способства оформяне на леговища и места за хранене на животните.

3. Популация на безстопанствените кучета

Кучетата от различните породи са най - различни по тегло и големина. Днес в света се наброяват над 600 признати породи кучета. Кучетата в зависимост от породата достигат полова зрялост между 7 - 12 месечна възраст, но понякога първият еструсът при женските може да се забави до 18 - месечна възраст. Обикновено еструсът е два пъти годишно (пролет и есен) и продължава 14 - 22 дни. Нормалната бременност продължава средно 63 дни (при дребните породи - 58 дни, а при едрите до 65 дни). Средният брой на малките варира в зависимост от породата, телесното развитие на майката, храненето и други. Обикновено при дребните породи новородените са 2-5 броя, а при едрите 6-12 броя. Мястото за раждане женската избира сама - най - често място, където тя се чувства по - сигурна. Раждането настъпва обикновено през нощта или в ранните утринни часове. Периодът, през който малките сучат продължава до 7-8 седмица от раждането. Млечните зъби на кучето започват да се развиват 2 седмици след раждането. Смяната на млечни зъби с постоянни започва между 3,5 до 4 месечна възраст и обикновено завършва до 8-ия месец. В млада възраст кучето има 32 млечни зъба, а възрастното куче - 42 постоянни. Зрението на кучето има свои особености. То не е способно да види предмета едновременно с двете си очи, т.е. всяко око има свое поле на зрение. Кучето не може да различава цветовете, но формата на предметите разпознава добре.

Обонянieto стои на първо място сред сетивните усещания на кучето.

Продължителността на живота на кучето е 12-20 години.

Очевидно е, че само няколко изгонени домашни кучета са в състояние за кратко време бързо да увеличат броя на безстопанствените кучета. Ако не се вземат навременни мерки, броят им нараства, докато достигне определен максимум. Този максимум се нарича „носещ капацитет на средата” и зависи от условията на средата - количество храна, вода и възможности за подслон. При достигане на „носещия капацитет на средата”, раждаемостта и смъртността на безстопанствените кучета се изравняват, което означава, че броят им не се увеличава. Ако в тази ситуация се предприеме само отстраняване на безстопанствените кучета ще се предизвика освобождаване на ниши, които за кратък период ще бъдат заети от други кучета - новородени или мигриращи, т.е. ще се наблюдава временно намаляване на броя на безстопанствените кучета, последвано от възстановяване, пак намаляване и възстановяване - един цикличен и непрестанен процес.

Единственият ефективен подход за установяване на контрол върху кучешката популация е:

- прилагане на кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс и трайна маркировка на неагресивни безстопанствени кучета и връщането им по обитаваните от тях места с редовен ветеринарномедицински контрол;
- регистрация на домашните кучета и популяризирането на ползите от кастрацията им, с цел установяване на контрол върху размножаването им и предотвратяване на евентуалното им изоставяне.

II. Цели и задачи на програмата

1. Цели

- 1.1** Установяване на контрол върху популацията на безстопанствените и домашни кучета в населените места на територията на община Алфатар.
- 1.2** Намаляване на опасността от разпространяване на заразни и паразитни болести по хората и домашните животни чрез провеждане на редовни ваксинации и обезпаразитяване.
- 1.3** Повишаване отговорността на собствениците на кучета на територията на общината по отношение на отглежданите от тях домашни животни. Увеличаване на броя на регистрираните домашни кучета.

2. Задачи

- 2.1** Овластяване на броя на безстопанствените кучета до трайното изчезване на явлениято „безстопанствени кучета”.
- 2.2** Контрол върху отглеждането на домашни кучета.
- 2.3** Повишаване на чистотата на градската среда.
- 2.4** Изготвяне и провеждане на образователни кампании, съгласно чл.2 от ЗЗЖ.

III. Методология

Успешната световна практика налага прилагането на регламентирания от Закона за защита на животните метод за кастрация на уличните кучета и връщането им по обитаваните от тях места до блокиране на раждаемостта - ограничаване капацитета на средата само със стерилни животни.

1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане на местата на залавяне на неагресивни и здрави безстопанствени кучета.
2. Настаняване на безстопанствените кучета в приюти.
3. Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.
4. Задомяване/осиновяване на безстопанствени кучета.
5. Регистрация и надзор на безстопанствените кучета.

6. Регистрация на домашните кучета.
7. Популяризиране на ползите от кастрацията на домашни кучета.
8. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета.
9. Кампании за подобряване на чистотата на градската среда.

IV. Мерки

1. Създаване на организация за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на общината.

1.1. Сключване на договор с общински приют на съседна община или с неправителствена организация за защита на животните за залавяне и извършване на ветеринарномедицинска обработка на бездомните кучета.

- Ветеринарномедицинските манипулации на безстопанствените кучета се осъществяват в регистрирани подвижни или стационарни амбулатории от общините или организациите за защита на животните, съгласно чл. 40, ал. 4 от Закона за защита на животните.

- Ветеринарномедицинската обработката се извършва на принципите на масова кастрация по райони и във връзка с молби и сигнали на граждани.

- Залавянето на безстопанствени животни се допуска по начин и при условия, които гарантират здравето им и с минимално страдание, от лица със специфична квалификация, инструктирани от ветеринарен лекар, съгласно чл. 42, ал. 1 от Закона за защита на животните.

- За да се избегне хаотичността при улавянето на кучета, се изготвя предварителна схема на града и околните селища както и график за работа по нея. При анализиране на постъпили жалби и сигнали на граждани се изяснява на място проблема, като се спазва принципа "Сигурност на хората при същевременен ефект намаляване популацията на уличните кучета чрез кастрация".

- Транспортирането на заловените кучета до приют или амбулатория на неправителствена организация се извършва със специално оборудвани и обозначени превозни средства с добра вентилация, съгласно изискванията на чл. 42, ал.2 от Закона за защита на животните.

- Извършва се обезпаразитяване, ваксиниране против бяс, трайно маркиране и регистрация на обработените кучета, издаване и надлежно попълване ветеринарномедицински паспорти .

- Отчетност и документооборот - за всяка проведена акция за залавяне на безстопанствени кучета се съставя констативен протокол, в който се отбелязват датата, мястото, броя на заловените кучета, техния пол, цвят, особени белези, приблизително тегло. Протоколът се подписва поне от двама служители от екипа.

- В общината се води регистър на безстопанствените кучета и документация за всички проверки по случаи на проявена агресия към хора и др. животни.

1.2. Изготвяне и провеждане на образователни програми.

Образователните програмите се изработват и провеждат съвместно от Организациите за защита на животните, Общинска администрация - Алфатар, Местна комисия по обществен ред и сигурност в община Алфатар.

2. Определяне на места за разходка на домашни кучета, както и организирани и обозначаване на места забранени за разходка на домашни кучета.

3. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета. Контролът се осъществява от кмета на община Алфатар, кметовете на съответните кметства и кметски наместници, регистриран ветеринарен лекар и от упълномощени длъжностни лица от общинската администрация.

4. Създаване на организация за регистриране на домашните кучета и маркирането им като такива с подходяща маркировка.

- Регистрацията на домашни кучета се извършва съгласно чл. 174 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. Общинска администрация - Алфатар изготвя и поддържа регистър на домашните кучета на база подадени декларации от собствениците им.

- Информационни кампании за запознаване на собствениците на домашни кучета за ползите от регистрацията на домашните им любимци и за възможността за освобождаване от такса „Притежаване на куче” на кучета на инвалиди, служебни кучета в организации на бюджетна издръжка, кучета, които придружават или охраняват селскостопански животни, които се отглеждат в регистриран животновъден обект (съгл.чл.175, ал.2, т.1, т.5 и 6 от ЗВМД).

- Разясняване на ползите от кастрация на домашните кучета (освобождаване от такса за притежаване на куче, съгласно чл.116, ал.2 от Закона за местните данъци и такси във връзка с чл.175, ал.2, т.5 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

- Таксата за домашни кучета се събира от Общинска администрация - Алфатар.

V. Участници в програмата

1. Местна власт

Общинският съвет приема Програма за овладяване на популацията на безстопанствени кучета и предвижда годишен бюджет за изпълнение на програмата, съгласно чл.40, ал.3 от Закона за защита на животните.

Кметът на община Алфатар организира изпълнението на Програмата за овладяване на популацията на безстопанствени кучета на територията на община Алфатар и сключва договор с общински приют или неправителствена организация за залавяне, ветеринарномедицинска обработка и регистрация на безстопанствените кучета.

Мерките за овладяване популацията на безстопанствените кучета се осъществяват чрез договор за: залавяне, кастриране, чипиране и маркиране, ваксиниране, обезпаразитяване, издаване и попълване на паспорт в Националната ветеринарно-медицинска система на безстопанствени кучета, връщане на място, където са заловени съгласно чл.47, ал.3 от ЗЗЖ.

Кметът на община Алфатар или упълномощено от него лице организира настаняването на безстопанствените кучета в приюти, регистрирани по чл.137, ал.1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

В общинска администрация Алфатар се води регистър на безстопанствените кучета и се съхранява документация за всички осъществени кампании за залавяне и обслужване на безстопанствени кучета, извършени проверки по сигнали и жалби за агресивно поведение на безстопанствени кучета и за резултата от тях.

2. Българска агенция по безопасност на храните

Извършва системен контрол във връзка с хуманното отношение към животните. Извършват контрол върху дейностите по програмата за овладяване на популацията на безстопанствените кучета.

Извършва ветеринарномедицински надзор на обработените кучета.

3. Организации за защита на животните (ОЗЖ).

3.1. Съдействат за изготвяне на Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Алфатар.

3.2. Съдействат на общината като посочват свои представители за координация на работата между общината, ОЗЖ и граждани.

3.3. Съдействат за обработването на постъпилите жалби и сигнали, свързани с домашни и безстопанствени кучета.

3.4. Осигуряват свои представители за проверка на сигналите и жалбите.

3.5. Участват в разрешаването на проблемите, потвърдени от проверките на постъпилите сигнали.

3.6. Организируют и провеждат задомителни (осиновителни) кампании на безстопанствени кучета.

VI. Средства, ресурси и време за изпълнение на програмата

1. Източници на финансиране

1.1. Бюджет на общинска администрация Алфатар.

1.2. Постъпления от такси, съгласно чл. 175, ал.3 от Закона за ветеринарномедицинската дейност и Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Алфатар.

1.3. Дарения.

1.4. Финансиране на дейности по Програмата чрез национални и европейски проекти и програми.

Общинският съвет при Община Алфатар и Общинска администрация - Алфатар осигуряват условия за поетапно настаняването на безстопанствените кучета в приюти.

Дейностите по програмата, етапите от нейното изпълнение и изразходваните средства се отчитат ежегодно пред Общински съвет Алфатар.

2. Време за изпълнение на програмата

Периодът на действие на настоящата програма е четири години: юли 2016-юли 2020 година.

8

VII. Оценка на успеваемост на Програмата - критерии

1. Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките по програмата и обработването на безстопанствените кучета

1.1.Повишаване на безопасността на градската среда.

1.2.Регистрация, събираемост на таксата за притежаване на домашни кучета и стимулирането на кастрацията им ще спомогнат за трайното решаване на проблема за овладяване на притока на нежелани животно от дома към улицата.

1.3.Мониторинг върху популацията на безстопанствените кучета.

1.4.Намаляване на социалното напрежение

1.5. Утвърждаване на европейските критерии за третиране на животните.

2. Количествени подобрения

2.1. Постепенно намаляване на популацията на безстопанствени кучета, до изтеглянето им в приюти.

2.2. Увеличаване на броя на регистрираните домашни кучета.

2.3. Повишаване на постъпленията от таксата за притежаване на домашно куче, съгласно чл. 175, ал.1 от ЗВД и Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Алфатар.

2.4. Преброяване на популацията на безстопанствените кучета.

3. Критерии за изпълнението на програмата

3.1. Брой на обработените животни.

3.2. Брой на регистрираните домашни кучета.

3.3. Брой на кастрираните кучета, които живеят на открито – по строежи, паркинги, дворове, складове и др.

3.4. Брой на кастрираните домашни кучета.

3.5. Брой на хората, които търсят съдействието на общинската администрация за решаване на проблема с кучешката популация (индикатор е графика за кастрация на кучетата, изготвен на базата на обажданията на граждани).

3.6. Брой на гражданите, участващи в Програмата като доброволци.

3.7. Брой на задомените кучета в края на периода на действие на програмата.

3.8. Годишен отчет за извършените дейности по Програмата и резултатите, представени от кмета на общината пред генералния директор на БАБХ, съгласно чл.40, ал.2 от ЗЗЖ.

VIII. Нормативна база

1. Закон за защита на животните.
2. Закон за ветеринарномедицинската дейност.
3. Наредба за овладяване популацията на безстопанствени кучета на територията на община Алфатар.

Настоящата Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Алфатар за периода 2016 - 2020 г. е изготвена съгласно чл.40, ал.1, ал.2, ал.3 и ал.4 от Закона за защита на животните, приета е с Решение № от год., по Протокол № на Общинския съвет Алфатар и влиза в сила в 14-дневен срок след приемането ѝ от Общински съвет Алфатар и публикуването ѝ на интернет страницата на община Алфатар.